Dosarul nr.3-3749/2023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

17 februarie 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac
Grefier Aliona Busuioc

examinînd în şedinţă de judecată publică acțiunea depusă de Valentina Braga împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică cu participarea terțului Chiril Zamostean și Primăria mun. Hîncești privind contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrative,

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanților la proces:

La 26 decembrie 2023, Braga Valentina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică solicitând obligarea autorității publice, în temeiul pct. 12, 13 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023, să dispună: - retragerea avizelor și actelor permisive emise de către Primăria municipiului Hîncești, inclusiv a certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 01 din 04 ianuarie 2023 și a autorizației de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023, precum și a altor documente emise, care conduc la încălcarea legislației și a documentelor normative în construcții la obiectivul situat pe *****; - sistarea lucrărilor de construcție efectuate pe terenurile respective, ce constau în ridicarea nivelului terenului cu peste 2 metri, edificarea unui gard cu înălțimea de aproximativ 3 metri și construirea unor obiective destinate parcării auto și/sau pieței agricole, fără respectarea distanțelor de amplasare, a prevederilor Planului Urbanistic General și a normelor prevăzute de Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, NCM B.01.05:2019, Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și alte acte normative incidente.

În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că, în perioada anilor 2003-2012, a fost parte într-un litigiu privind încălcarea dreptului său de proprietate ca urmare a construcției unei piețe agroalimentare și a ridicării nivelului terenurilor situate pe *****, în imediata vecinătate a imobilului său amplasat pe *****. Litigiul s-a finalizat prin pronunțarea Hotărârii Judecătoriei Hîncești nr. 3CA-24 din 28 noiembrie 2003, a Deciziei și încheierii Curții de Apel Chișinău nr. 2a-2404/07 din 25 octombrie 2007 și 08 aprilie 2009, precum și a Deciziei Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-672/08 din 07 mai 2008, fiind emise și titlurile executorii corespunzătoare.

Astfel, prin Hotărârea Judecătoriei Hîncești nr. 3CA-24 din 28 noiembrie 2003 au fost anulate certificatele de urbanism, autorizațiile de construire și alte acte administrative emise pentru

edificarea pieței agroalimentare pe terenurile din *****, inclusiv Decizia Consiliului orășenesc nr. 9 din 04 august 2003 privind organizarea activității pieței agricole de către SRL „Vesco-Agro”.

Reclamanta indică, că ulterior pronunțării hotărârii judecătorești, INCP „Urbanproiect” și-a retras coordonările emise anterior privind proiectarea obiectivului, invocând riscul inundării locuințelor din zonă, iar autoritățile competente în domeniul sănătății publice, protecției mediului și construcțiilor și-au retras, la rândul lor, avizele favorabile pentru realizarea investiției. Totodată, în cadrul litigiului a fost efectuată o expertiză tehnică judiciară de către Institutul Republican de Expertiză Judiciară și Criminalistică, care a constatat mai multe neconformități în domeniul urbanismului și construcțiilor.

Reclamanta relevă că prin deciziile Curții de Apel Chișinău și ale Curții Supreme de Justiție, s-a dispus demolarea construcțiilor capitale amplasate pe terenurile din ***** și readucerea terenurilor de pe ***** la nivelul anterior executării lucrărilor de construcție, în vederea asigurării scurgerii apelor subterane și prevenirii inundării proprietății sale din *****. Potrivit reclamantei, aceste obligații au fost executate în anul 2012, fapt confirmat prin procesul-verbal de executare și actele privind restabilirea nivelmentului terenurilor.

În continuare, reclamanta susține că, în luna ianuarie 2023, beneficiarul terenurilor, cu acordul Primăriei municipiului Hîncești, a comasat terenurile situate pe ***** și a inițiat noi lucrări de construcție, fiind emise certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 01 din 04 ianuarie 2023 și autorizația de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023. Potrivit reclamantei, în documentația emisă nu a fost indicată adresa exactă a obiectivului, cu scopul de a eluda efectele hotărârilor judecătorești pronunțate anterior asupra acelorași terenuri.

Reclamanta invocă că lucrările executate au determinat ridicarea nivelului terenului cu aproximativ 1,8-2 metri, edificarea unui zid de sprijin și a unui gard cu înălțimea de peste 3 metri, amplasate în imediata vecinătate a proprietății sale, ceea ce a afectat condițiile de vecinătate, iluminarea locuinței și scurgerea apelor pluviale și subterane, existând riscul inundării gospodăriei sale.

Menționează că, în vederea stopării lucrărilor, a adresat o petiție Primăriei municipiului Hîncești, înregistrată sub nr. 02/1-36/271 din 21 februarie 2023. Potrivit reclamantei, prin răspunsul nr. 02/1-37-300 din 24 martie 2023, autoritatea publică locală nu a dispus măsuri pentru înlăturarea pretinselor încălcări, ci, dimpotrivă, a menținut valabilitatea actelor permisive emise, respectiv certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 01 din 04 ianuarie 2023 și autorizația de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023, pe care reclamanta le consideră emise cu încălcarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 163/2010.

Reclamanta notează că, potrivit certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 01 din 04 ianuarie 2023, emis în baza Planului Urbanistic General al municipiului Hîncești, aprobat prin Decizia Consiliului Local nr. 16/04 din 15 august 2017, s-a autorizat elaborarea documentației de proiect pentru „Construcția peretelui de sprijin pentru siguranța construcțiilor învecinate, ridicarea nivelului terenului pentru posibilitatea evacuării apelor meteorice” pe terenul cu numărul cadastral *****, situat în municipiul Hîncești, *****, fără indicarea unei adrese concrete. Potrivit reclamantei, terenul respectiv aparține cu drept de proprietate lui Zamostean Chiril, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-596 din 06 decembrie 2022.

Reclamanta susține că în certificatul de urbanism nu este indicată destinația reală a obiectivului, respectiv „piață agricolă”, deși, potrivit Planului Urbanistic General, în subzona UTR-8 (*****–4) este prevăzut un asemenea obiectiv. În opinia acesteia, descrierea lucrărilor autorizate, respectiv construirea unui perete de sprijin și ridicarea nivelului terenului, nu reprezintă o categorie distinctă de obiectiv prevăzută în documentația de urbanism.

Totodată, reclamanta invocă că includerea obiectivului „Piață agricolă” în Planul Urbanistic General al municipiului Hîncești, aprobat prin Decizia Consiliului Local nr. 16/04 din 15 august 2017, contravine hotărârilor judecătorești pronunțate anterior asupra acelorași terenuri. În acest sens,

aceasta a făcut trimitere la Hotărârea Judecătoriei Hîncești nr. 3CA-24 din 28 noiembrie 2003, prin care au fost anulate certificatele de urbanism, autorizațiile de construire și alte acte administrative emise pentru edificarea pieței agroalimentare pe terenurile situate pe *****.

Reclamanta susține că actele emise pentru realizarea investiției contravin prevederilor Legii nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, Regulilor privind gestionarea și administrarea piețelor agricole locale, precum și altor acte normative incidente. În acest sens, aceasta arătă că nu a fost realizată consultarea locuitorilor din zonă, nu s-a ținut cont de opoziția exprimată anterior prin demersul înregistrat sub nr. C-32 din 04 martie 2003 și nu au fost respectate distanțele minime de amplasare față de spațiile locative și condițiile privind siguranța circulației rutiere.

Reclamanta mai invocă că Regulile privind gestionarea și administrarea piețelor agricole locale prevăd amplasarea piețelor la o distanță de cel puțin 50 metri față de hotarul celui mai apropiat spațiu locativ, condiție care, în opinia sa, nu este respectată.

Totodată, aceasta arătă că, după pronunțarea Hotărârii Judecătoriei Hîncești nr. 3CA-24 din 28 noiembrie 2003, Primăria municipiului Hîncești a comunicat, prin răspunsul nr. 109 din 05 mai 2004, că au fost întreprinse măsuri pentru lichidarea pieței agricole, însă ulterior, prin aprobarea Planului Urbanistic General în anul 2017 și prin emiterea certificatului de urbanism și a autorizației de construire în anul 2023, aceeași autoritate ar fi ignorat hotărârile judecătorești și ar fi emis noi acte permisive.

Reclamanta susține că prin emiterea certificatului de urbanism au fost încălcate prevederile Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, ale Legii nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, ale Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, precum și dispozițiile art. 598 alin. (1) din Codul civil referitoare la respectarea regulilor de bună vecinătate.

Aceasta mai notează că în certificatul de urbanism a fost indicată eronat distanța de 0,60 m față de hotarul proprietății sale și că documentul permite ridicarea nivelului terenului exclusiv în interesul beneficiarului, fără respectarea cerințelor prevăzute la pct. 13.3 din NCM B.01.05:2019 privind măsurile de protecție împotriva inundațiilor și subinundațiilor.

De asemenea, reclamanta invocă că documentația de urbanism nu conține restricții privind construirea într-o zonă expusă riscului de inundații, contrar prevederilor art. 47 alin. (2) din Legea nr. 835/1996.

Totodată, reclamanta afirmă că Primăria municipiului Hîncești nu a executat hotărârile judecătorești definitive pronunțate anterior asupra acelorași terenuri, prin care s-a dispus demolarea construcțiilor și readucerea terenurilor la starea inițială, și nici nu a aprobat regulamentul prevăzut de art. 47 alin. (4) din Legea nr. 835/1996 privind regulile de construire specifice zonei.

Referitor la autorizația de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023, reclamanta arătă că aceasta autorizează executarea lucrărilor de construire a peretelui de sprijin și de ridicare a nivelului terenului, fără a indica destinația concretă a obiectivului de investiții, împrejurare pe care o consideră contrară Planului Urbanistic General.

Reclamanta mai susține că proiectul tehnic aprobat de Primărie include și un obiectiv reprezentând o parcare auto cu staționare temporară, deși acesta nu este menționat în certificatul de urbanism și nici prevăzut în Planul Urbanistic General pentru subzona UTR-8. În opinia acesteia, autorizarea unei asemenea parcări contravine pct. 11.23 din NCM B.01.05:2019, potrivit căruia parcările trebuie amplasate la distanțele minime prevăzute față de spațiile locative.

În susținerea acestor afirmații, reclamanta invocă răspunsurile Agenției Naționale pentru Sănătate Publică nr. 01-13/2-976 din 09 martie 2023 și ale Centrului de Sănătate Publică Hîncești nr. 08-5/158 din 02 martie 2023, potrivit cărora nu au fost emise avize sanitare pentru lucrările de construcție în litigiu.

Totodată, reclamanta menționează că, în urma petiției adresate Agenției de Mediu, prin răspunsul nr. 05/32/2023 din 18 mai 2023, aceasta a comunicat că pentru obiectivul în litigiu nu au fost emise autorizația de mediu și autorizația de funcționare.

De asemenea, reclamanta invocă răspunsul Inspecției pentru Protecția Mediului Hîncești nr. 02-17/29 din 14 martie 2023, prin care s-a comunicat că, în urma inspectării la fața locului, nu au fost identificate avize de mediu emise pentru obiectivul respectiv. Potrivit acesteia, aceeași poziție a fost exprimată și de Inspectoratul pentru Protecția Mediului ca răspuns la petiția depusă la 28 martie 2023.

În continuare, reclamanta susține că actele permisive emise de Primăria municipiului Hîncești pentru proiectarea și executarea lucrărilor de construcție contravin prevederilor Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Normativului în construcții NCM B.01.05:2019, Hotărârii Guvernului nr. 672 din 19 iunie 1998 privind parcările auto cu plată pe teritoriul Republicii Moldova, precum și altor norme speciale referitoare la amplasarea parcărilor auto în raport cu zonele locative.

Potrivit reclamantei, capitolul 14 din Normativul în construcții NCM B.01.05:2019 impune respectarea cerințelor privind protecția mediului și sănătății populației, inclusiv a standardelor referitoare la calitatea aerului, apei și solului, precum și la nivelul admisibil al zgomotului, vibrațiilor, radiațiilor și altor factori de risc.

Acesta invocă că certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 01 din 04 ianuarie 2023 a fost emis cu încălcarea art. 6 alin. (2) din Legea nr. 163/2010, întrucât documentația nu ar fi fost însoțită de toate avizele și actele permisive obligatorii prevăzute de lege.

Reclamanta mai susține că nu au fost respectate prevederile Regulamentului privind parcările auto cu plată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 672/1998, dispozițiile capitolelor 11 și 15 din NCM B.01.05:2019, ale Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și ale Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. În opinia acesteia, pentru obiectivul în litigiu era necesară emiterea acordului de mediu și a deciziei privind acordul de mediu, ulterior consultării publicului interesat și efectuării evaluării impactului asupra mediului, proceduri care nu ar fi fost realizate.

În aceste condiții, reclamanta a apreciat că autorizația de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023 a fost emisă în lipsa avizelor obligatorii ale autorităților competente în domeniul sănătății publice, protecției mediului, securității la incendiu și ale altor autorități prevăzute de lege, motiv pentru care aceasta nu ar avea caracter legal. În susținerea acestor afirmații, reclamanta a făcut trimitere la răspunsurile primite de la autoritățile competente în urma petițiilor formulate.

Reclamanta arătă că, în vederea retragerii actelor permisive și sistării lucrărilor de construcție, la 22 februarie 2023 a sesizat Agenția pentru Supraveghere Tehnică, reorganizată ulterior în Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, prin petiția înregistrată sub nr. 2033/23. Potrivit acesteia, prin răspunsul nr. 863/23 din 01 martie 2023, autoritatea s-a limitat la constatări generale privind existența obiectivului și a beneficiarului, indicând că aspectele invocate țin de competența autorității administrației publice locale și a instanțelor de judecată. Reclamanta a susținut că această abordare contravine Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1088/2017, care conferă instituției atribuții de control, constatare, emitere de prescripții, aplicare de sancțiuni și sistare a lucrărilor executate cu încălcarea legislației în construcții.

Totodată, reclamanta invocă că, Inspectoratul nu a analizat pretinsele încălcări semnalate și nu a ținut cont de hotărârile judecătorești definitive pronunțate anterior asupra acelorași terenuri, respectiv Hotărârea Judecătoriei Hîncești nr. 3CA-24 din 28 noiembrie 2003, Decizia și încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2a-2404/07 din 25 octombrie 2007 și 08 aprilie 2009, Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-672/08 din 07 mai 2008 și titlurile executorii emise în executarea acestora. Potrivit reclamantei, în urma verificărilor efectuate, Inspectoratul s-a limitat la constatarea

lipsei panoului informativ, a cărții tehnice a construcției și a încercărilor de laborator ale materialelor utilizate, emițând o simplă prescripție beneficiarului.

Mai notează că a sesizat Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, solicitând verificarea existenței avizelor privind securitatea la incendiu. În opinia acesteia, potrivit art. 6 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 163/2010 și prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 672/1998, emiterea certificatului de urbanism și a autorizației de construire era condiționată de obținerea avizului organului supravegherii de stat în domeniul apărării împotriva incendiilor.

Totodată, reclamanta invocă prevederile capitolului 15 din Normativul în construcții NCM B.01.05:2019, potrivit cărora executarea lucrărilor de construcție nu este permisă fără elaborarea compartimentului privind apărarea împotriva incendiilor și respectarea distanțelor minime de siguranță față de construcțiile învecinate. În opinia acesteia, distanța minimă legală față de locuința sa nu este respectată, iar emitentul documentației de urbanism nu a verificat aceste aspecte.

Susține că, în urma demersului înaintat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a efectuat o verificare la fața locului, finalizată prin Actul de inspectare nr. 10/25 din 10 martie 2023. Potrivit reclamantei, verificarea s-a limitat la constatări formale, fără examinarea completă a documentației permisive, fără evaluarea nivelului de risc la incendiu, fără stabilirea destinației concrete a obiectivului și fără analiza respectării condițiilor speciale aplicabile construcțiilor respective.

De asemenea, menționează că actul de inspectare i-a fost prezentat spre semnare necompletat, iar ulterior ar fi fost completat fără înștiințarea sa și expediat împreună cu răspunsul nr. 1671/23 din 26 aprilie 2023. În opinia reclamantei, răspunsul nu conține concluzii privind evaluarea riscurilor de incendiu și nici precizări referitoare la existența sau inexistența avizelor obligatorii în domeniul securității la incendiu pentru obiectivul situat pe *****–4 din municipiul Hîncești.

Consemnează că, prin răspunsul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 19/5-B-38/23 din 24 februarie 2023, i s-a comunicat că instituția nu a emis și nu a coordonat documente permisive sau avize privind proiectarea, amplasarea ori executarea lucrărilor de construcție pentru obiectivul situat pe *****–4 din municipiul Hîncești.

Prin răspunsul nr.1049/23 din 13 martie 2023, emis în urma demersului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Agenția pentru Supraveghere Tehnică/Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a comunicat că lucrările de construire a zidului de sprijin se execută în baza certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 01 din 04 ianuarie 2023, a autorizației de construire nr.06 din 18 ianuarie 2023 și a altor acte permisive emise de autoritatea administrației publice locale.

Potrivit răspunsului menționat, Inspectoratul a constatat că amplasamentul construcției respectă prevederile Planului Urbanistic General, iar proiectul tehnic prevede executarea lucrărilor de amenajare a terenului și evacuarea apelor meteorice printr-un sistem de drenaj conectat la rețeaua publică. Totodată, s-a arătat că beneficiarul nu intenționează edificarea altor construcții, ci doar amenajarea terenului, iar responsabilitatea autorizării lucrărilor aparține autorității administrației publice locale, eventualele litigii urmând a fi soluționate de instanța de judecată.

Reclamanta apreciază că răspunsul este incomplet și superficial, întrucât Inspectoratul nu ar fi verificat legalitatea actelor permisive emise de Primăria municipiului Hîncești, respectarea hotărârilor judecătorești pronunțate anterior asupra acelorași terenuri și nici destinația reală a obiectivelor autorizate.

În continuare, reclamanta indică, că la 20 aprilie 2023, a adresat o petiție Guvernului Republicii Moldova privind pretinsa nelegalitate a actelor permisive emise de Primăria municipiului Hîncești și modul de examinare a petițiilor de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică. Potrivit acesteia, petiția a fost remisă spre examinare Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și Oficiului Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat, însă de la acesta din urmă nu a primit niciun răspuns.

Invocă că prin răspunsul nr. 2082/23 din 30 mai 2023, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a reiterat că nu au fost constatate încălcări la emiterea actelor permisive de către Primăria municipiului Hîncești și nici abateri din partea beneficiarului lucrărilor, apreciind că eventualele litigii dintre părți urmează a fi soluționate pe cale amiabilă sau în instanța de judecată.

În opinia reclamantei, acest răspuns contravine atribuțiilor prevăzute de art.31 din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, potrivit cărora autoritatea competentă este obligată să exercite controlul de stat asupra respectării legislației în domeniul construcțiilor și să dispună măsurile necesare în cazul constatării încălcărilor.

Reclamanta specifică, că după reorganizarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică în Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023, la 10 august 2023 a adresat o nouă petiție Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, solicitând efectuarea unui control repetat asupra legalității lucrărilor de construcție, sistarea acestora, verificarea respectării hotărârilor judecătorești definitive pronunțate anterior asupra acelorași terenuri și tragerea la răspundere a persoanelor responsabile din cadrul Inspectoratului. Potrivit reclamantei, petiția a fost însoțită de numeroase înscrisuri justificative.

În susținerea afirmațiilor sale, reclamanta prezentă fotografii realizate în perioada ianuarie–aprilie 2023, care, în opinia sa, demonstrează efectele lucrărilor executate asupra proprietății sale, inclusiv ridicarea nivelului terenului, lipsa unui sistem eficient de drenare și acumularea apelor pluviale și subterane în zona imobilelor situate pe *****, *****, precum și pe *****, 41 și 43.

Reclamanta invocă, că Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a remis petiția spre examinare Primăriei municipiului Hîncești și Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, iar ulterior a solicitat reexaminarea acesteia, întrucât răspunsurile inițiale au fost apreciate ca insuficiente. Totodată, aceasta face trimitere la răspunsul Guvernului Republicii Moldova nr.08-81-9848 din 26 septembrie 2023, prin care i s-a comunicat că Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică este autoritatea competentă să exercite controlul de stat în domeniul calității construcțiilor și să dispună măsurile prevăzute de lege.

Potrivit reclamantei, prin răspunsul nr. 4368/23 din 29 noiembrie 2023, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a reiterat că lucrările executate pe terenul cu numărul cadastral 5301204.1468 constau în amenajarea terenului și construirea zidului de sprijin în baza autorizației de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023, apreciind că responsabilitatea privind emiterea actelor permisive aparține Primăriei municipiului Hîncești, iar eventualele litigii urmează a fi soluționate în condițiile Codului administrativ și Codului de procedură civilă.

Reclamanta susține că Inspectoratul nu și-a exercitat atribuțiile prevăzute de pct. 12 și pct. 13 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023, respectiv verificarea legalității certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire, emiterea prescripțiilor pentru înlăturarea încălcărilor, solicitarea retragerii actelor permisive emise cu încălcarea legii, constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege. Totodată, apreciază că toate controalele efectuate de Inspectorat au avut un caracter formal și nu au analizat destinația reală a obiectivelor autorizate, respectarea Regulamentului local de urbanism și a Legii nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului.

Mai indică, că în ultimul răspuns primit, Inspectoratul a făcut trimitere la o decizie a Curții de Apel din 21 septembrie 2023 referitoare la suspendarea lucrărilor de construcție, fără a analiza legalitatea actelor permisive emise de Primăria municipiului Hîncești, deși asupra acestora era pendinte un litigiu de contencios administrativ înregistrat la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni.

Reclamanta susține că Inspectoratul nu a ținut cont nici de hotărârile judecătorești definitive pronunțate anterior asupra acelorași terenuri, respectiv Hotărârea Judecătoriei Hîncești nr.3CA-24 din 28 noiembrie 2003, Decizia și încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2a-2404/07 din 25 octombrie 2007 și 08 aprilie 2009, Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-672/08 din 07 mai 2008

și titlurile executorii emise în executarea acestora, apreciind că autoritatea nu a verificat respectarea acestor acte și nu a reflectat acest aspect în rapoartele de control întocmite.

În final, reclamanta menționează că executarea și continuarea lucrărilor de construcție pe terenurile situate pe *****–4 îi afectează dreptul de proprietate, provocând inundarea și deteriorarea locuinței, a terenului aferent și a gardului de împrejmuire, precum și crearea unor riscuri privind securitatea la incendiu, nivelul de zgomot, poluarea, diminuarea iluminării naturale și alte inconveniente generate de amplasarea construcțiilor și a parcării auto în imediata vecinătate a imobilului său, cu încălcarea normelor urbanistice, sanitare, ecologice și de protecție împotriva incendiilor.

La data de 19 aprilie 2024, autoritatea publică pârâtă - Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, a depus **referință** la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. (f.d.173-175)

La data de 16 aprilie 2024, avocata Pascal Veronica, acționând în interesele terțului Zamostean Chiril, a depus **referință** la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat declararea acțiunii ca inadmisibilă. (f.d.158-160)

În ședința de judecată, reclamanta Braga Valentina, fiind asistată de avocatul Bucătaru Marian, a solicitat admiterea acțiunii în temeiul motivelor de fapt și de drept expuse în cererea de chemare în judecată.

Reprezentantul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Sîrbu Victor, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, invocând motivele de fapt și de drept expuse în referință.

Reprezentantul terțului Zamostean Chiril, avocata Pascal Veronica, a pledat pentru respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Reprezentantul terțului Primăria mun. Hîncești, în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost legal citat despre data, ora și locul examinării cauzei. Având în vedere că participantul la proces a fost legal înștiințat, iar absența acestuia nu împiedică examinarea cauzei, instanța, în temeiul art. 218 lit. d) din Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și de drept prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în cauză și prin raportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, pentru următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art.206 alin.(1) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în vederea valorificării drepturilor și intereselor sale legitime, instanța de judecată constată că cererea de chemare în judecată a fost depusă cu respectarea procedurii prealabile și în termenul prevăzut de lege, fiind întrunite condițiile de admisibilitate ale acțiunii.

În ceea ce privește competența de soluționare a cauzei, instanța reține că, potrivit prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, competența de examinare a prezentei acțiuni revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), motiv pentru care acțiunea a fost depusă cu respectarea normelor de competență materială și teritorială.

Potrivit art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura primei instanţe, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contencios administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169–171.

În concordanță cu art. 218 din Codul administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii:

a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;

b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă;

c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În temeiul art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În același timp, conform art. 118 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi

ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În conformitate cu art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu, în temeiul art. 22 și art. 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiectul examinării prezentei cauze îl constituie anularea actului administrativ și obligarea autorității publice să emită actul administrativ individual favorabil.

Din materialele cauzei, instanța reține că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.1-596 din 06.12.2022, Zamostean Chiril a devenit proprietarul terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Hîncești, str. *****.

La 04 ianuarie 2023, Primăria mun. Hîncești a eliberat proprietarului Certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 01, pentru elaborarea documentației de proiect privind construcția unui perete de sprijin pentru siguranța construcțiilor învecinate și ridicarea nivelului terenului în scopul evacuării apelor meteorice, iar la 18 ianuarie 2023 a fost emisă Autorizația de construire nr. 06 pentru executarea lucrărilor respective. (f.d.14, 15 dosar administrativ)

La 22 februarie 2023, Braga Valentina a sesizat Agenția pentru Supraveghere Tehnică, solicitând sistarea lucrărilor, retragerea actelor permisive emise de Primăria mun. Hîncești și readucerea terenului la nivelul anterior, invocând, între altele, hotărârile judecătorești pronunțate în litigiile anterioare privind construcția pieței agro-alimentare de pe terenurile situate în str. ***** nr. 2 și nr. 4. (f.d.1-4 dosar administrativ)

În urma examinării sesizării și a verificării la fața locului, prin actul de constatare nr. 131/23 din 27 februarie 2023 s-a stabilit că nivelul terenului a fost ridicat cu aproximativ 1,5–1,8 m, iar între terenul proprietatea lui Zamostean Chiril și gospodăria reclamantei a fost edificat un zid cu înălțimea de aproximativ 1,8 m, amplasat la o distanță de circa 1,2 m de gardul reclamantei. Totodată, s-a constatat că lucrările erau executate în baza actelor permisive emise de Primăria mun. Hîncești. În cadrul controlului au fost constatate lipsa panoului informativ al șantierului, a cărții tehnice a construcției și a rezultatelor încercărilor de laborator ale betonului, circumstanțe pentru care a fost emisă prescripția nr. 00480 din 28 februarie 2023, prin care beneficiarul a fost obligat să prezinte actele respective și să remedieze neconformitățile constatate. (f.d.9-11, 12-13 dosar administrativ)

Prin răspunsul nr. 863/23 din 01 martie 2023, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a informat reclamanta că lucrările de amenajare a terenului și construcție a zidului de sprijin sunt executate în baza actelor permisive prezentate de beneficiar și a documentației tehnice verificate, iar actele permisive au fost emise de autoritatea administrației publice locale. În acest context, reclamantei i s-a comunicat că eventualul dezacord cu legalitatea actelor emise de Primăria mun. Hîncești urmează a fi soluționat pe cale judiciară. (f.d.8 dosar administrativ)

Ulterior, la 10 martie 2023, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a efectuat o evaluare privind riscul de incendiu la construcțiile învecinate, constatând că pe terenul cu numărul cadastral ***** nu erau amplasate construcții care, în eventualitatea producerii unui incendiu, să prezinte pericol pentru casa de locuit a reclamantei. (f.d.48-50 dosar administrativ)

La 26 aprilie 2023, reclamanta a depus o petiție repetată, invocând caracterul superficial al verificării efectuate anterior, nerespectarea hotărârilor judecătorești pronunțate în litigiile anterioare și încălcarea dreptului său de proprietate prin ridicarea nivelului terenului și construcția zidului de sprijin. (f.d.51-55 dosar administrativ)

Prin răspunsul nr.2082/23 din 30 mai 2023, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a reiterat că terenul este proprietate privată, iar actele permisive pentru executarea lucrărilor au fost emise de Primăria mun. Hîncești în baza documentației prevăzute de Legea nr. 163/2010 și în limitele Planului Urbanistic General al mun. Hîncești, aprobat prin Decizia Consiliului mun. Hîncești nr. 16/04 din 15 august 2017. S-a menționat că terenul este inclus în zona cu codificarea „C", destinată instituțiilor și comerțului, iar soluția tehnică aprobată prevedea amplasarea zidului de sprijin cu o retragere de cel puțin 1 m de la hotar și amenajarea pantei astfel încât apele meteorice să fie direcționate spre rețeaua municipală de colectare. (f.d.65-67 dosar administrativ)

Prin răspunsul nr. 4368/23 din 29 noiembrie 2023, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, ca autoritate succesoare a Agenției pentru Supraveghere Tehnică, a comunicat reclamantei că, potrivit verificărilor efectuate, pe terenul cu numărul cadastral ***** au fost executate lucrări de amenajare și construcție a zidului de sprijin în baza Autorizației de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023, fără a fi identificate alte acte permisive pentru alte construcții. Totodată, Inspectoratul a invocat competența autorității administrației publice locale în materia gestionării terenurilor și emiterii actelor permisive, precum și faptul că legalitatea acestora a făcut deja obiectul unui litigiu judiciar. (f.d.74-75 dosar administrativ)

Prin actul de inspectare nr. 19/12521/23 din 12 decembrie 2023, Inspectoratul a consemnat că lucrările de construcție a zidului de sprijin și de amenajare a terenului au fost executate în baza certificatului de urbanism, documentației de proiect verificate, autorizației de construire și a contractelor de supraveghere și antrepriză prezentate. Totodată, s-a reținut că situația obiectivului a fost verificată anterior de structurile teritoriale ale Agenției, iar în cadrul controalelor efectuate nu au fost constatate obiecții majore privind legalitatea actelor permisive și corespunderea lucrărilor executate documentației de proiect. (f.d.82-84 dosar administrativ)

În ceea ce privește actele judecătorești invocate de reclamantă, instanța reține că, prin hotărârea Judecătoriei Hîncești nr. 3CA-24 din 28 noiembrie 2003, au fost anulate actele permisive emise în anii 1999–2003 pentru edificarea pieței agro-alimentare pe terenurile situate în str. ***** nr. 2 și nr. 4. (f.d.56-58 dosar administrativ)

Ulterior, prin Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a-2404/07 din 25 octombrie 2007, menținută prin Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-672/08 din 07 mai 2008, s-a dispus readucerea terenurilor respective în poziția anterioară lucrărilor de construcție executate în baza actelor permisive anulate. Hotărârea a fost executată, fapt confirmat prin actul nr. 10 din 26 aprilie 2012 privind recepția lucrărilor de demolare, evacuare și excavare a pământului de pe terenurile menționate. (f.d.59-64, dosar administrativ, f.d.103-104 dosar judiciar)

De asemenea, instanța reține că, prin Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3r-345/23 din 21 septembrie 2023, a fost respins recursul reclamantei împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, din 19 iulie 2023, prin care a fost respinsă cererea de suspendare a executării Deciziei Consiliului mun. Hîncești nr. 16/04 din 15 august 2017, în partea ce vizează subzona UTR-8 și actele permisive emise în anul 2023 pentru terenul cu numărul cadastral ***** (certificatul de urbanism pentru proiectare nr.01 din 04.01.2023 și autorizația de construire nr.06 din 18.01.2023). (f.d.76 dosar administrativ)

În aceste circumstanțe, la 26 decembrie 2023, Braga Valentina a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, solicitând obligarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică să dispună retragerea actelor permisive emise de Primăria mun. Hîncești și sistarea lucrărilor executate pe terenul cu numărul cadastral *****. (f.d.4-10 dosar judiciar)

În conformitate cu pct. 1 și 2 din Hotărârea Guvernului nr. 391/2023 privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a fost reorganizată prin transformare în Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, acesta fiind succesor de drepturi și obligații al Agenției pentru Supraveghere Tehnică.

Potrivit pct.11 subpct.2) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023, în domeniul construcţiilor şi urbanismului, Inspectoratul realizează funcţiile stabilite la art.21 din Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcţii, la art.68 din Legea nr.835/1996 privind principiile urbanismului şi amenajării teritoriului și la art.56 din Legea nr.75/2015 cu privire la locuinţe.

Conform art.21 alin.(1) și (2) din Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcţii, controlul de stat al calităţii în construcţii cuprinde inspecţii la factorii implicaţi în proiectarea, execuţia, exploatarea şi postutilizarea construcţiilor, producerea materialelor şi articolelor pentru construcţii, privind existenţa şi respectarea sistemului calităţii. (2) Controlul de stat al calităţii în construcţii se exercită de către Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică.

Potrivit art.68 din Legea nr.835/1996 privind principiile urbanismului şi amenajării teritoriului, controlul de stat asupra activităţii de urbanism şi de amenajare a teritoriului este exercitat de către personalul serviciului specializat al organului central de specialitate al administraţiei publice în domeniul amenajării teritoriului şi al urbanismului sau al serviciilor specializate descentralizate ale acestui organ din raioane şi din municipii. (2) În perimetrul unităţilor administrativ-teritoriale, controlul asupra activităţii în domeniul urbanismului şi amenajării teritoriului este exercitat de autorităţile administraţiei publice locale.

Potrivit pct.12 subpct.2) din Regulament aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023, în domeniul construcţiilor şi urbanismului, Inspectoratul exercită următoarele atribuţii:

a) **realizează controlul de stat al componentelor sistemului calităţii în construcţii;**

b) **realizează controlul implementării documentaţiei de amenajare a teritoriului şi urbanism;**

c) **realizează controlul de stat al calităţii lucrărilor de construcţie;**

d) realizează controlul de stat la recepţia lucrărilor ajunse în următoarele faze determinante ale construcţiei: trasarea axelor clădirii pe teren, planşeul la cota 0.000 şi planşeul ultimului nivel autorizat;

e) participă la lucrările comisiilor de recepţie a construcţiilor şi a instalaţiilor aferente finanţate din contul mijloacelor bugetului de stat, bugetelor de asigurări sociale, bugetelor locale, fondului rutier, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistenţă în medicină, fondurilor speciale, creditelor acordate cu garanţia statului, precum şi al mijloacelor instituţiilor şi întreprinderilor de stat şi societăţilor pe acţiuni în capitalul social al cărora partea preponderentă o constituie cota statului;

f) participă la recepţia construcţiilor şi instalaţiilor aferente finanţate din mijloace financiare proprietate privată, în cazurile prevăzute de cadrul normativ;

g) efectuează controlul volumului şi al costului lucrărilor de construcţie în cazul construcţiilor finanţate din mijloace financiare publice;

h) examinează şi constată cazurile de execuţie a construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente;

i) **solicită, la depistarea construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente, sistarea lucrărilor până la luarea deciziei definitive**;

j) **emite prescripţii privind înlăturarea încălcărilor cerinţelor prevăzute de cadrul normativ din domeniul construcţiilor şi urbanismului, verifică executarea efectivă a acestora**;

k) constată contravenţii, examinează cauze contravenţionale şi aplică sancţiuni în domeniu, în conformitate cu prevederile Codului contravenţional al Republicii Moldova nr.218/2008;

l) intervine în cazurile de accidente tehnice la construcţiile aflate în exploatare sau în fază de execuţie;

m) exercită controlul asupra comportării construcţiilor în exploatare, intervenţiilor în timp la construcţiile existente, precum şi documentarea stării tehnice şi a parametrilor de exploatare a construcţiei;

n) exercită controlul asupra postutilizării construcţiilor şi corectitudinii gestionării deşeurilor provenite din construcţii şi demolări;

o) participă la stabilirea gradului de avariere a construcţiilor şi, în cazul în care construcţiile prezintă pericol, interzice exploatarea acestora;

p) solicită efectuarea expertizelor tehnice ale construcţiilor în cazul în care acestea prezintă risc de avariere;

q) înaintează către comisia de atestare propuneri privind sistarea valabilităţii sau anularea certificatelor de atestare tehnico-profesională a responsabililor tehnici, diriginţilor de şantier, proiectanţilor, verificatorilor de proiecte şi a altor specialişti implicaţi în procesul de construcţie;

r) exercită alte atribuţii stabilite de cadrul normativ în acest domeniu.

Totodată, potrivit pct.13 din Regulament, în exercitarea funcţiilor şi atribuţiilor, **Inspectoratul are următoarele drepturi**:

1) să participe la elaborarea proiectelor de acte normative în conformitate cu atribuţiile şi domeniile de activitate;

2) să colaboreze cu autorităţile publice, organele abilitate cu funcţii de control, organizaţiile necomerciale, organizaţiile internaţionale;

3) să solicite şi să primească, în condiţiile legii şi în scopul exercitării atribuţiilor sale, informaţii de la autorităţile publice centrale, autorităţile administraţiei publice locale, organizaţii şi instituţii, agenţi economici care activează în domenii ce ţin de competenţa sa;

4) să beneficieze de acces, în condiţiile cadrului normativ, la resursele informaţionale de stat, ale altor autorităţi publice şi/sau ale deţinătorilor de baze de date privaţi şi să utilizeze, în conformitate cu cerinţele legislaţiei, toate tipurile de resurse informaţionale pentru a asigura funcţionarea eficientă a Inspectoratului;

5) să recepţioneze asistenţă tehnică şi financiară de la partenerii de dezvoltare şi din alte surse neinterzise de cadrul normativ şi să o utilizeze în scopul realizării funcţiilor sale, conform prevederilor legislaţiei;

6) **să supună controlului legalitatea emiterii certificatelor de urbanism pentru proiectare şi a autorizaţiilor de construire/desfiinţare într-un termen de până la 30 de zile de la data comunicării acestora de către emitent**;

7) **să solicite, prin intermediul oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, autorităţilor administraţiei publice emitente retragerea/revocarea actelor permisive emise cu încălcarea prevederilor legale şi care conduc la încălcarea legislaţiei şi a documentelor normative în construcţii**;

8) să suspende temporar sau să interzică exploatarea obiectivului, în cazul încălcării prevederilor normelor şi a regulilor de apărare împotriva incendiilor sau în cazul încălcării prevederilor normelor şi regulilor în domeniul protecţiei civile;

9) să elibereze avize, coordonări şi/sau acte permisive în domeniile de competenţă;

10) să organizeze evenimente şi să efectueze vizite de consultanţă în vederea familiarizării agenţilor economici şi a autorităţilor publice cu cerinţele actelor normative în domeniile de competenţă;

11) să sesizeze autoritatea de licenţiere la constatarea cazurilor de comercializare a produselor falsificate (contrafăcute) şi/sau periculoase ori în cazul altor încălcări, în scopul suspendării sau retragerii licenţei;

12) să solicite efectuarea expertizelor tehnice ale construcţiilor în cazul necesităţii documentării încălcărilor admise în procesul de construcţie şi exploatare;

13) să solicite efectuarea expertizei tehnice a proiectelor de execuţie în cazul necesităţii documentării încălcărilor admise de verificatorii de proiecte atestaţi.

Examinând materialele cauzei, apreciind probele administrate în raport cu prevederile legale incidente și argumentele invocate de părți, instanța ajunge la concluzia că acțiunea este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Instanța reține că, din coroborarea normelor menționate rezultă că Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică are atribuții de control și supraveghere în domeniul construcțiilor și urbanismului, inclusiv în ceea ce privește verificarea legalității actelor permisive și executarea lucrărilor în baza acestora. Totodată, atribuția Inspectoratului de a verifica legalitatea actelor permisive nu implică și competența de emitere, retragere sau revocare a acestora, aceste acte fiind emise de autoritatea administrației publice competente, iar, în cazul constatării unor încălcări ale legislației, Inspectoratul este poate să solicite autorității emitente retragerea sau revocarea actului permisiv, în condițiile legii.

Astfel, la examinarea prezentei cauze urmează a fi stabilit dacă Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și-a exercitat atribuțiile legale de control în raport cu lucrările executate la terenul cu numărul cadastral ***** și dacă, în raport cu rezultatele controalelor efectuate, existau temeiuri legale pentru întreprinderea măsurilor solicitate de reclamantă.

Sub acest aspect, instanța reține că, urmare a sesizării reclamantei, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, în calitate de autoritate competentă în domeniul controlului de stat al calității în construcții, a efectuat verificări asupra lucrărilor executate la terenul menționat, fiind întocmite actele de control corespunzătoare și fiind solicitate documentele relevante pentru verificarea legalității și conformității lucrărilor.

Din materialele cauzei rezultă că, în cadrul verificărilor efectuate, Inspectoratul a examinat actele permisive prezentate de beneficiar, documentația de proiect și circumstanțele privind executarea lucrărilor, iar în urma controlului au fost constatate anumite neconformități de ordin documentar și organizatoric, pentru înlăturarea cărora au fost emise prescripții corespunzătoare.

Totodată, instanța constată că, în cadrul verificărilor efectuate, nu au fost stabilite încălcări ale cerințelor de execuție a lucrărilor de construcție care să fi determinat Inspectoratul să dispună măsurile solicitate de reclamantă, precum sistarea lucrărilor și inițierea procedurii de retragere a actelor permisive emise de Primăria mun. Hîncești.

Instanța apreciază că simpla existență a unor nemulțumiri ale reclamantei cu privire la lucrările executate, la configurația terenului sau la actele permisive emise de Primăria mun. Hîncești nu este, prin ea însăși, suficientă pentru a constata neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare de către Inspectorat a atribuțiilor sale legale.

În acest context, instanța reține și faptul că legalitatea Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 01 din 04 ianuarie 2023 și a Autorizației de construire nr. 06 din 18 ianuarie 2023 constituie obiectul unei cauze distincte de contencios administrativ, în care a fost pronunțată hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, nr. 3-16/2023 (2-23057470-32-3-20042023) din 11 iulie 2025, aceasta nefiind însă definitivă și fiind pendinte în instanța de apel.

Prin urmare, în prezenta cauză, instanța urmează să examineze modul în care Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și-a exercitat atribuțiile de control în limitele competenței sale legale, fără a se substitui instanței învestite cu examinarea legalității actelor permisive menționate. Or, din materialele cauzei rezultă că Inspectoratul a examinat sesizările reclamantei, a efectuat verificări la fața locului, a analizat documentația relevantă și, în raport cu neconformitățile constatate, a dispus măsurile corespunzătoare, fiind efectuate ulterior și verificări privind situația de fapt.

În aceste condiții, instanța nu identifică o omisiune sau o inacțiune nejustificată a Inspectoratului în exercitarea atribuțiilor legale care să justifice obligarea acestuia la întreprinderea măsurilor pretinse prin acțiune, argumentele reclamantului în acest sens fiind subiective și neprobate.

Mai mult, pentru admiterea unei acțiuni îndreptate împotriva unei autorități publice este necesar să fie stabilită existența unei conduite administrative contrare legii, a unei inacțiuni nejustificate sau a unei obligații legale concrete a autorității de a întreprinde măsura solicitată. În speță, asemenea circumstanțe nu au fost constatate.

În consecință, instanța apreciază că Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și-a exercitat atribuțiile legale de control în raport cu sesizările formulate de reclamantă, iar măsurile întreprinse au fost determinate de circumstanțele constatate în cadrul verificărilor, nefiind stabilite temeiuri legale care să impună Inspectoratului întreprinderea măsurilor solicitate prin acțiune.

În aceste condiții, instanța de judecată conchide că acțiunea în contencios administrativ înaintată de Valentina Braga împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică cu participarea terțului Chiril Zamostean și Primăria mun. Hîncești privind contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrative, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Conform art.224 alin.1 lit.f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.art.224-225 din Codul administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge acțiunea depusă de Valentina Braga împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică cu participarea terțului Chiril Zamostean și Primăria mun. Hîncești privind contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrative, ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîșcani).

Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac